

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Deželni zbor kranjski

Imel je danes, 3. oktobra, svojo sedmo sejo. Napovedana je bila ob desetih dopoldne, pa se je pričela še le okoli polu dvanajstih. Poslušalcev je bilo zgodaj prišlo prav obilo, ker ste na dnevnem redu stali prememba volilnega reda pa poveritev volitev velikega posestva. Čakali so že komaj, kdaj se bode zborovanje pričelo in kaj bo prišlo, pa zastoj, poslanci so ostali dolgo zunaj dvorane, kjer so se živahno razgovarjali, in ko so posamezni prišli v dvorano, so še dolgo čakali, preden so se odprla vrata sob, v katerih so bivali naši veliki posestniki. Kaj se je obravnavalo, ne vemo, ali sklepamo, da so se vršili med strankami razgovori o volitvah velikega posestva in o premembi volilnega reda, in da ti razgovori še niso dovršeni, ker ste se omenjeni točki po nasvetu gosp. Sveteca odstavili z današnjega dnevnega reda.

Ob polu dvanajstih se odpró vrata in dvorana se napolni s poslanci. Gospod deželni glavar grof Thurn prične sejo s tem, da veli prebrati zapisnik zadnje seje, ki se potrdi. Potem pa se deželni glavar v slovenskem jeziku stoji spominja jutrajšnega godu presvitlega cesarja ter si izprosi pooblastilo, da bi jim čestital v imenu deželnega zbora. Voščimo svojemu preljubljenemu vladarju to, rekel je glavar, kar si želé sami, srečo in zadovoljnost med narodi. Poslanci, ki so bili med glavarjevim govorom vstali, so z živahnimi dobro-klici odbravali te besede in konečno navdušeno trikrat zaklicali „živio“ in „slava“!

Po razdelitvi nekterih prošenj ali peticij med odseke, prične se razprava dnevnega reda in dr. Vošnjak dobi besedo za vtmeľjevanje svojega predloga gledé zboljšanja materialnih razmer kmečkega stanu. Govori dolgo in ob-

širno o že znanih ovirah, ki so na poti blagostanju kmetiškemu, in konča z odobravanjem. Predlog njegov izroči se gospodarskemu odseku.

Za tem se oglasi poslanec Šuklje za vtmeľjenje svojega predloga o napravi poljedelske ali vinorejske šole na Dolenjskem. Za to šolo se je bil že ranjci blagi dr. Bleiweis v zbornici z besedo, v „Novicah“ pa s peresom potezal, pa prejšnja večina zborova te šole ni marala, kakor se sploh za gmotni blagor dežele ni brigala. Dr. Bleiweis je svoj čas potrebo te šole tako temeljito in obširno dokazal, da to, kar je govoril profesor Šuklje, ni moglo nič novega biti; vendar govoril je dobro in zbornica je to pripoznala z odobravanjem. Predlog se izroči gospodarskemu odseku.

Zdaj predlaga poslanec g. Svetec, da se — kakor zgoraj omenjeno — točki 5. in 7. odstavite iz dnevnega reda in denete na dnevni red prihodnje seje, ker se o tem vrše še pogovori med poslanci; zbor temu pritrdi, a poslalsci odidejo večinoma s smehljanjem in raznenadeni.

Volitev poslanca Deva v črnomeljskem okraji se potrdi.

Sledé ustna poročila finančnega odseka opravičnega pomena, med njimi tudi poročilo deželnega odbora o mostu čez Kolpo pri Vinici, ki se vzame potrdilno na znanje.

Slednjič se je dovolilo še: vodji slapenske šole, Rih. Dolencu, za podučevanje učiteljev v kmetijstvu (vinoreji) 60 gold. remuneracije za l. 1882 in 1883, njegovemu pristavu A. Lenarčiču pa 20 gold. za l. 1883; potem ubogim učencem kočevske gimnazije podpore 100 gold., novomeškim pa 200 gold.

Na to je bila sklenjena seja in poslalsci, kar jih je sploh še čakalo konca, so odšli z godrnjanjem.

Osmo seja bo v soboto 6. t. m. z obšir-

nim dnevnim redom; tudi volilna reforma in pa volitev velikega posestva ste na vrsti — če ne bote zopet preloženi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. oktobra.

Avstrijske dežele.

Deželni zbor gornje-avstrijski.

Med vlogami so peticije za zlažsanje šolskega obiskovanja in za omejeno prepoved ženitovanj; dalje dopis vlade, kar se tiče brezobrestnih državnih posojil za namene zemljiščine odveze. Peticija, da se vstanovi podporna kasa za prostovoljno požarno stražo na Gorenje-Avstrijskem, odda se deželnemu odboru za poročevanje, v podroben pretres se vzame načrt postave, da se privzemó zavarovalna društva za prineske gasilni straži. Odstotek premij ima biti prinos k temu. Posvetovanje o tem se ima jutro nadaljevati.

Iz deželnega zbora moravskega.

Med vlogami je več peticij za vstanovo deželnega kulturnega sveta in za vpeljavo političkega ženitovanjskega privoljenja, potem so predloge deželnega odbora, kar se tiče osnove zdravstvene službe po občinah. Volitve grofa Spiegelna in Vetter-a, potem pl. Skeneta se odobré.

Iz deželnega zbora galicijskega.

Minister baron Ziemialkowski pride v zbor in se vsede poleg grofa Alfreda Potočkega. Predloga deželnega odbora, ki ima načrt novele k deželski šolski postavi, oddá se šolskemu odboru; predloga o nekterih denarnih-olajšavah za komunalne obligacije deželne banke pa bankinemu odseku. Vtemeljujejo in oddajo se dotičnim odsekom nasveti v prejšnji seji predloženi. Groholski, vtmeľjevaje svoj predlog o prosti razdelitvi zemljišč, kaže, kako kmetijsko prebivalstvo to privoljenje v zló rabi, ako se to še tako pušča, Galicija kmalo ne bode imela kmečkega stanu, marveč celo tolpo nevarnih ničmaničev. Poljedelski minister se resno prizadeva, da bi odvrnil ta zleg določevaje red nasledništva po kmečkih posestvih. Deželni zbor mora podpirati tako prizadevanje. — Nasvet Groholskega

Listek.

Vaticinium Lehninense.

(Dalje.)

Od tega Hohenzöllernca tedaj dalje govori prerokovanje ter trdi, da te bo krivovera košatila v marki do ednajstega rodu ali do ednajstega vladarja:

„Hoc ad undenum durabit stemma venenum“ (v. 49.)

Kaj pa poreče k temu zgodovina? Ne ve li vsak, ki se je nekoliko učil zgodovine pruske države, da je sedaj vladajoči nemški cesar Viljem od tistega časa že trinajsti vladar?*)

*) Vladali so namreč: Joahim II (1535—1571), Jan Jurij (1571—1598), Joahim Miroslov (1598—1608), Jan Žiga (1608—1619), Jurij Viljem (1619—1640), Mir. Viljem I (1640—1688), Miroslov I, prvi kralj pruski, (1688—1713), Mir. Viljem I (1713—1740), Miroslov II (1740—1786), Mir. Viljem II (1786—1797), M. Viljem III (1797—1840), Mir. Viljem IV (1840—1860), Viljem I (1860).

In vendar je Prusija še protestantovska; da, še vedno nosi po konci glavo krivoverstvo, katoličanstvu pa se stavijo najhuje zapreke. Letos novembra meseca hoče se celó praznovati po vsi Nemčiji štiristoletnica Lutrovega rojstva, ki je v verskem obziru razdvojil Nemčijo in kraljeva hiša je že pokazala in še kaže svoje veselje nad to slavnostjo. Ni tedaj prerokba Lehninska sleparija? je ni spravil tek časa „ad absurdum“? Mi menimo, da do sedaj še ne. Po našem mnenji oni še ni vladal, kojega zaznamuje prerokovanje „stemma ne-timus“ (v. 95.). Zakaj, če primerjamo prorokbo z zgodovino preteklih dni, se nekako prečudno vjemate, izvzemši število vladarjev. Vriva se nam zato misel, da bi se dala zagonetka kako drugače rešiti! Ni li morebiti prorokovalec kterege vladarjev izpustili? Mislmo na proroke st. zakona, ki pogosto v bližnji prihodnosti gledajo dogodke in reči, ki so se dogodile še le v poznih vekih. V našem slučaju imamo

vrhu tega še poseben vzrok iz vrste „ednajstih“ izločiti dva vladarja, namreč Mir. Viljema II in IV. Prorokovalec nam namreč postavlja pred oči samo one vladarje, ki so zatirali cerkveno življenje, preganjali sv. Cerkev. A omenjena vladarja sta bila pravična tudi katoličanom in sta skrbela za krščansko mravno življenje svojih podložnih.

Če primerjamo namreč prerokovanje, govoreče o prvih sedmih vladarjih, se prečudno vjema z dogodki. Osmega tudi še prav lahko spoznamo:

„Mox juvenis fremit, dum magna puerpera gemit“ (v. 81.)

Kdo če biti drugi, kot 28letni Miroslov II, ki je koj v početku svojega vladanja („mox“) pričel vojsko zoper cesarico Marijo Terezijo, da bi jej vzel Šlezijo!

Naslednje kitice (85—88) pa zopet dosti očitno kažejo Mir. Viljema III (1797—1840), ki je o preganjanji sv. Cerkve posnemal katoličanstvu sovražne prednike: prim. v. 85.:

se odda posebnemu odboru. Poslanec Stanislav Madeyski je vtemeljeval predlog, da naj se odpravijo vse zastarane vredbe pri civilnem pravosodju in naj se vpelje ustmeno obravnavanje. Govoril je poldrugo uro, a stvarno, tako da se je vse zanimalo za njegovo izpeljavo. — Voli se potem poseben odbor k nasvetu zaradi vpeljave okrajnih posojilnic. Maks in tovariši nasvetujejo, naj se preloži kupčijska zbornica iz Brody v Tarnopol; Antonievič naj se podpira, izdelovanje nove snovi za pokrivanje streh, ki je varna pred ognjem; Merunovič in tovariši interpeljujejo vlado, zaradi judovskih posojilnic, ki ljudstvo odirajo. Grof Henrik Vodicki še nasvetuje, naj se gospodarenje občinskih posojilnic izroča okrajnim odborom, a varuje naj se vendar vlastinska pravica. Odbor se izroča redni obravnavi.

Bedečkovičovo ostavko je cesar sprejel, toda na njegovo mesto za ministra v trojedini kraljevini še nikogar imenoval, temveč željo izrazil, da naj Bedečkovič do imenovanja naslednika službo dalje opravlja.

Hrvatje so v Budapešti imeli skupno sejo, pri kateri so izrekli, da jih madjarska vlada polagoma pomadjariti misli. Hrvatje pa takemu postopanju odločno oporekajo. Kaj je treba, da se jim iz Budapešte v madjarskem in hrvaškem jeziku dopisuje, ako jim je dobro znano, da se Hrvatje ne bodo nikdar drugčega, kakor svojega po postavi zavarovanega jezika posluževali. Debate o grbnem vprašanju se ne bodo vdeležili, kajti to je čisto notranja madjarska zadeva, ki jo imajo sami rešiti, kakor so jo sami na dan privlekli.

Hrvaško vprašanje bliža se svoji rešitvi. Minister Koloman Tisza baval se je zopet nekaj dni na Dunaji, kjer je cesarju o rešenju hrvaškega vprašanja osebno poročal in cesarjevo popolno priznanje dobil. Vprašanje se bode tako rešilo, kakor si Hrvatje sami želé. Sedaj bo Tisza pri ministerskih konferencah stvar predlagal in koj na to hrvaško deputacijo sprejel. — Tako časniki; naj bi se le tudi vresničilo!

Vnanje države.

Francoski listi skušajo žvižganje, s kojim so **španjskega kralja** v Parizu sprejeli, s tem opravičiti, da so Parižani pse s saboj vzeli in ti psi da so se potem raztekli in Parižani so jih z žvižganjem zopet privabili hoteli. Zopet drugi listi, osobito republikanski, pa kralja javno zasramujejo in Rochefort piše: „Mon colonel es-tu content? (Moj polkovnik mar li si zadovoljen?) Zasramovanja so se popoldne ob 6. uri ponavljala; ko se je kralj h predsedniku peljal, bruhnla je iz nekega trga množica postopačev in kričala: A bas l'uhlan, à bas Alfonse! (Ob tla z ulanom, ob tla z Alfonzom!) Neka ženska je celo svoj

solnčnik proti kraljevem vozu vrgla; tu pa tam so se pa celo spoprijeli. Neki Španjol stopil je h kralju in rekel: „Sire, v imenu našega naroda Vas prosim, da se več ne razpostavljate zasramovanju!“ „Le hladno kri je treba obdržati“, pravi na to kralj, „in stvarjem ne preveč pomena pripisovati. Saj ti ljudje niso ves Pariz in ne ves francoski narod.“ Tudi proti ministerstvu čuli so se sovražni glasovi.

Iz Rima. „Moniteur de Rome“ razglša sodnijski red sodnijam, ktere so sv. Oče preteklo leto ustanovili. — Isti list preklicuje tudi vest, da bi se bil Ledohovski odpovedal nadškofiji Poznjanski.

Iz Haaga, 1. oktobra. Vlada je predložila zbornici načrt postave zaradi pomnoženja dohodkov. Vvozni col na žito in les se zopet vpelje, vžitni davek na vpijanjive pijače se zviša na 3 gold., priklada na osebni davek za 20 odstotkov in na dedščine za 20 odstotkov. Kamori se bode predložila še dalje postava, v kateri se ima določiti, da imajo občine dobivati iz personalnega davka tri petine, namesto štirih petin.

Iz Kodanja, 1. oktobra. Državni zbor je bil danes odprt. Folkething je volil vodjo radikalne levice, Berg-a, z 62 glasovi za predsednika. V Landsting je bil voljen sedanji predsednik Srebe.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 30. sept. Če je tudi bilo prav grdo vreme in je šel dež, kakor bi iz škafa lilo, se nas je vendar na vabilo deželnega poslanca gosp. dr. Poklukarja zbralo blizo 30 njegovih volilcev, da poroča o svojem delovanju, kot poslanec deželnega in državnega zbora. Že pred minulimi volitvami je bil svojim volilcem poročal pismeno o svojem delovanju, toraj mu je bilo danes lahko se sklicati na to. Da je bilo delovanje naših deželnih poslancev sploh skoraj brezuspešno v poprejšnjem nemčurskem zboru, je znano, in je menda resnica to, da bo dežela dalj časa hude posledke poprejšnjega gospodarjenja čutila, da le opomin edino Vestenekovo šolsko postavo. Upati je pa po vsem, da bo zbor sedanji popravil, kar je poprejšnji zagrešil, kolikor se bo dalo, in čas zvesto porabil v blagor dežele. Našel pa je gospod poslanec nekaj bolj imenitnih postav sklenjenih v državnem zboru, ter narisal delovanje večine državnega zbora in s tem tudi delovanje svoje. Naj omenim le zni-

žanje gruntnega davka, zložbo zemljišč, vravnava gruntnih bukev in katastra, prepis pri gruntnih bukvah, o poškodovanju zadolženih posestev, šolsko novelo, premembe obrtnijske postave, ktera je ravno včeraj 29. v veljavo stopila. K sklepu svojega govora je omenil tudi občespoštovanega in ljubljenega deželnega predsednika, blagorodnega gosp. barona Winklerja, kterege srce po očetovsko bije za blagor domovine, ter smo vsi s popolnem prepričanjem klicali: Bog ga živi in ohrani po milosti Njih Veličanstva domovini naši še mnogaja leta!

Bil je potem razgovor o posebnih potrebah radoliškega okraja. Splošna pritožba in prošnja je bila skorej le zaradi planin, in res, skrajni čas je, da se v tej zadevi kaj zgodi. Deželnemu zboru, in posebno našemu poslancu mora biti na tem ležeče, da se vravnava pašna in planinska pravica. Res žalostno je, da mora kmet toliko kazni plačevati. Pred tremi leti bilo je kazni že 31.000 gld. Zraven tega, koliko je bilo že zapora, koliko zamude časa zavoljo hoje v „kandlijo“ — kdo bi vse to naštel!! Povsod na Kranjskem so se gozdne in planinske zadeve kmetu bolj ugodno rešile, kakor v okraji radoliškem, kjer obrtnijska družba gospodari. Torej rešite kmeta radoliškega iz teh verig, ter mu pomagajte, da mu ne kratijo starih pravic — in če mu jih hočejo dati, da zopet po drugi strani vse to iluzorično ne delajo s tem, da mu s posejanjem gozdov pota zaprejo, da do planin ne more, ali da živine pasti ne more, nego, da bi imel pri vsaki pastirja, da bi v škodo ne mogla.

Dalje je bil razgovor o cesti med Lescami in Bledom. Ta cesta je do zdaj že veliko stala in bode vedno veliko stala, ker se bo vedno zahtevalo, da mora biti, kakor velika cesta v dobrem stanu. Krivično se dozdeva mnogim srenjam radoliškega okraja, da bi morale one toliko za to cesto storiti, ter so že poprejšnji čas sprožile misel, da bi se napravila šranga — ali da bi se cesta vverstila med deželne ceste. Razgovarja se potem še o eni in drugi reči, je poprijel za besedo g. Andrej Jurgele, župan mošenjski, rekoč: Volilec radoliškega okraja smo se držali vedno gesla: „Vse za vero, dom, cesarja“ in pod tem geslom tudi vas, gospod doktor, za deželnega poslanca volili. Prepričani smo vsi, da ste se tega gesla vedno držali in pod tem geslom tudi delali za blagor domovine, dovolite torej, da Vam izrečem v imenu vseh naše popolno zaupanje. Poprijel je za besedo tudi gospod župnik Štefan Gnjezda rekoč: Naj mi bode dovoljeno, blagorodni gospod doktor, da Vam ob enem v svojem in v imenu vseh pričujočih čestitam k visokemu odlikovanju, ktero vam je došlo, ter izrečem, da se tudi mi v tem z Vami srčno veselimo. Gospod dr. Poklukar se je na to prav pristržno zahvalil. Rekel je tudi med drugim: Držal sem se vedno gesla: „vse za vero, dom, cesarja“, in se ga bom držal vse svoje dni, ter mu ne bodem nikdar nezvest postal. Res je, ako kdo svoje verske dolžnosti spolnuje, da mora marsiktero zasmehovanje slišati, ali upam, da! smem reči, da sem sek atoliške vere vedno držal, in da ji ostanem vedno zvest. Da sem odlikovan, se imam tudi Vam zahvaliti in moje odlikovanje velja tudi Vam“. Take besede človeku dobro denejo, in želimo le, da bi bili vsi poslanci naši verni sinovi svete katoliške cerkve in da bi se vsi držali neomahljivo gesla: „Vse za vero, dom, cesarja“. Žalibog, da moramo tú umolkneti, sicer —

„Qui sequitur pravos imitatus pessimus avos“.

On je namreč oni vladar, pod čigar žezlom je bilo Cerkvi odvzeto premoženje, samostani izpraznjeni, duhovske knežije spremenjene v posvetne in preobrnjen ter razdejan ves cerkveni red. *) Tak pa ni bil Mir. Viljem II, ki je bil tudi katoličanom pravičen.

Dalje toži prorok o tem vladarji, da nima biti posebno prebrisan; govori celo še natančneje; da bo pomoči iskal pri mogočnjaku, ki ga bo pa v odločilnem trenutku zapustil in da bo zato nesrečno mu ljudstvo:

„Nec robis menti, nec numina genti.“

Cuius opem petit, contrarius hic sibi stetit.“ (v. 86, 87.)

Ni to dosti natančno opisano, kar se je zgodilo l. 1805 v vojski rimsko-nemškega cesarja Franca z Napoleonom, v kateri se je družil Mir. Viljem III s Francozom, a naposled vendar bil potolčen pri Jeni?

*) Prusija je namreč v tako zvani „sekularizaciji“ (1801—1803) dobila za 48 milj z 127.000 prebivalci in 1.400.000 gld. letnimi dohodki 235½ milj z 558.000 prebivalci in 3.800.000 gld. Cf. Brück, Kirchengeschichte, ed. 2. 1877 pg. 771. Cf. et. Alzog, Univrg. d. chr. Kirche, ed. 7. 1860, pg. 1004.

Nas ne spominja ravno tako naslednja kitica 88.:

„Et perit in undis, qui miscet ima profundis.“

(In pogine v valovih, ki tlači podlago v nižave) tega vladarja postav o „mešanem“ zakonu, ki je podlaga družine in tako človeške družbe, s katero pa je hotel oropati verskega značaja? Po tem soditi, tedaj lahko trdimo, da je Mir. Viljem II v vrsti „ednajsterih“ izpuščen; kar pa je v prorokovanju rečeno o nasledniku Miroslava II, očitno meri na Mir. Viljema III. Mir. Viljema III naslednik se tako-le opisuje:

„Natos florebit, quod non sperasset habebit; Sed populus tristis flebit temporibus istis. Nam sortis mirae videntur fata venire, Et princeps nescit, quod nova potentia crescit.“ (v. 89, 92.)

Sin se mu bo tedaj narodil, ki bo dosegel, kar bi sam ne bil pričakoval. Ljudstvo (katoliško) pa bo žalosti jokalo, zakaj priti imajo časi prečudne usode in vladar sam ne bo verjel, da te vzdiguje nova moč

(Konec prih.)

Od Celja, 26. septembra. (Državni zakonik in naša postarodaja.) Kakor iz „Slovenca“ (štev. 144) vidim, se tudi Vi jezite nad izrazom „sodišče“ za „sodnija“; pa menda nama ne bo nič pomagalo, ako se gosp. Cigale na Dunaji ne dajo spreobrniti. V državnem zakoniku in tako tudi v „Pravniku“ bere se sodišče za „Bezirksgericht“ — in tako dosledno pišejo tudi nekteri štajarski juristi, ki slovensko uradujejo. Krivda, če je ktera, zadeva toraj g. Cigaleta, ne pa onega g. c. kr. okrajnega sodnika, ki se je bolj strogo držal izrazov „državnega zakonika“, kakor drugi. Zastran slovenskega izdavanja državnega zakonika leži mi marsikaj na sreč; danes le eno. Te dni prejeli so njegovi naročniki že XLIV. kos drž. zak.; 13, 18, 19, 25, 31, 42 in 43 pa še ni na svitlo. Kaj neki temu vzrok? Na poslednji strani „drž. zak.“ se sicer bere to-le: „Drž. zak. listi, ki naročniku celó niso došli, ali ki so mu nedostatno došli, morajo se zadnji čas v štirih tednih zahtevati“; ako jih pa zahtevaš, se ti odgovori, da iz Dunaja se redno odpošiljajo, kakor hitro izidejo, da pa v nemških jezicah jako neredno izhajajo. Kdo se bo toraj čudil, da šteje slovenska izdaja „drž. zak.“ tako malo naročnikov. Nimajo li g. dr. Schrey in njegovi tovariši nobenega drugega predmeta občinstvu naznanjati, da še životarijo, kakor ubogo postavo o odkupu bire? Vedó li, kako hudo da so se pregrešili nad kranjsko zemljo, ker so ji to postavo naložili? Kje najdeš varnejše poroštvo, kakor so zemljišča? kje najdeš več negotovosti, kakor pri premakljivih kapitalih? Vendar ti gospodje, dokler so imeli krmilo v rokah, niso dali miru, dokler niso dohodkov tudi kranjske duhovščine (kolikor toliko) odluščili od najvarnejših hipotek, od zemljišč, ter jih na novošegnega malika, „kapital“ imenovanega, obesili.

Predlog gosp. poslanca Kluna za novo postavo o izdavanju ženitovanjskih oglasnic zdi se nam štajarskim sosedom nekako čuden, ker smo že doslej bili zavezani od vsakega Kranjca, ki se je hotel tukaj ženiti, zahtevati ženitovanjsko oglasnico. Mar ta stvar ni bila doslej v postavi vtrjena? Da bi pač tudi mi na Štajarskem kmalo enako postavo dobili! Koliko stroškov bi se utegnili občinam prihraniti! Potreba bo pred vsem postavo zastran domovinskega prava in pristojnosti prav do dobrega pregledati. Čujte izgled!

Iz Šk. . . nad Celjem šel je pred mnogimi leti rudokop, kakor se reče: „s trebuchom za kruhom!“ V „državi strahu božjega in lepega vedenja“, kakor Prusi radi svojo državo nazivljajo, dobil je neki, Bog vé kje, družico svojega življenja. Slovenec, ki nikdar ni nemških šol obiskoval, prišel je do Kolona ob Renu (Cöln am Rhein), ter je tam s svojo ženo vred to leto umrl. Zapustila nista drugega nič, kakor čvetero nedoraslih otrok, od katerih najstariši utegne še le 12 let šteti. Šk. . . ska občina dobila je nenadoma iz Kolona poziv, poslati zanesljivega človeka po otroke, ali pa 200 glđ. odšteti, da od tam kdo otroke domu (to je v občino, kateri je pripadal njihov oče), prepelja. Da bodo Kolončani šk. . . ski občini zaračunili tudi še druge stroške, ktere med tem za otroke imajo, ni dvomiti. Štajarska občina bi se njih utegnila le tedaj vbriniti, ako bi zamogla dokazati, da očetov zakon po avstrijskih državnih postavah ni bil veljaven. Pa kdo se bo takšne pravde lotil? „Plačáš pa greš!“ bo menda tudi tukaj najkrajši pot.

Od Vojnika, 28. sept. (Slovenska zastava.) „Svet je samo ljuto borolišče; — Koder gledaš, povsod vam je roblje, — Jedno namreč drugo shrvat išče — Ter u večno srušit tamno groblje.“ Tako poje nek mladi Hrvat. Res, da na svetu se mora več ali manje vsakdo boriti ali vojskovati, pa to je žalostno, ako se človek mora potegovati celó za svojo pravico, za to, kar mu gre po naravnih postavah. V tem oziru vzlasti Slovenec na zeleni zemlji štajarski skoro „povsod nam je roblje“, malone povsod mora siromak predstavljati vlogo roba ali sužnika. Tujčeva pēta si na vse kriplje prizadeva, da se slovenska duša vklene v neljube verige robstva, sužništva. Poglej le naš trg! Kje so domačini, ali vsaj koliko jih še? Oglodal jih je žalibog zob časa, delali so za ptujca. Kar še jih imamo, ti bi pa naj plesali, kakor — jim priseljenci godejo! Sedaj že ptujec hoče pri nas zvonec nositi. — Preobširno bi bilo, ko bi hoteli opisovati vse okoliščine, ki so povzročile, da nekteri zapeljanci v lastno skledo pljuvajo, da si sami nož na vrat postavljajo, . . . omenimo le to, kar je celjska „nahtvahtarica“ obesila na veliki zvon.

Naši pobožni in slovenski predniki so si kot svojega posebnega varuha in priprošnika izvolili sv. Jarneja. Letos so, kakor navadno o tem prazniku, naši pridni fantje pred cerkvijo postavili troje majev ter pri ti priložnosti zraven štajarske zastave nataknili iz lastnega nagiba tudi slovensko trobojnico in s tem razodeli, da tukaj prebivajo za milo domovino vedno vneti štajarski Slovenci. To je bilo našim ekstra-nemcem pravi trn v pēti. Eden je mladenčcem obetal denarja in vina, če bodo narodno bandero odpravili; ti pa svojega poštenja niso hoteli sramotno prodati. In ko se je bila še neka deklica za zastavo poskusila, so „nemei“ pēte pobrali. Sovraštvo do slovenske krvi gnalo jih je z doma; odpeljali so se v Celje, tam so o „zatiranju nemštva“ tožili pri slavnem vredništvu slaboglasne „vahtarice“, ktera je čez nekoliko časa potem tukajšnjim Slovincem šibo — kaj še — gorjačo pokazala.

Nek ekstra-nemški priseljence s poljsko-slovanskim imenom in njegov po mišljenju tovariš, kateri še ne duha ne sluha ni imel o nemščini, dokler je okoli kovačnice pri Žavei še v hlačicah skakal, — ta dva „urgermana“ sta po pretečenem prazniku pred sicer navadnim časom dala maj podreti, ker jima drugače ni bilo mogoče segniti do slovenskega prapora. Takšni po-sili-nemei, katerim samo slovenski kruh dobro diši, si prizadevajo svoje reditelje „shrvať“, v tla pomandrat, „ter u večno srušit tamno groblje“, t. j. da so kedaj tukaj živeli Slovenci na lastnih tleh, ta spomin naj bi po njihovi želji čem hitreje tem bolje pokrivala črna zemlja, temno groblje!

Domače novice.

(Imenitna gosta) so imeli te dni mil. škof na Goričanih. Prišla sta v pondeljek popoldne ter prenočila mil. škofa Tržaški g. dr. Janez Glavina in mil. nadškof Goriški, g. dr. Alojzij Zorn.

(Iz današnje seje deželnega zbora), ki je posneta na prvi strani, je poročati še to, da so poslušalci, ko so slišali, da se imate glavni točki dnevnega reda, to je volitev velikega posestva in pa deželni volilni red, preložiti do druge seje, odšli jako nevoljni; veliko jih je bilo namreč prišlo od daleč, zapeljanih po poročilih v časnikih in ti so zgubili časa in na-

redili si stroškov. Kogar koli krivda takega zavlekanja zadene, — lepo to ni in priljubljenosti poslancem tudi ne pridobiva. Volilec ima pravico poslušati hoditi obravnave zborove, če se mu pa najvažnejše reči tako rekoč pred nosom odpeljejo, mora biti nevoljen, ker ne utegne vsak dan priti poslušati obravnave, če prav bi bil še v mestu, ne pa zunaj, kakor je bilo takih ravno danes veliko. Zvedeli smo, da so današnje prevleko zakrivali nemškutarji, ki hočejo imeti volitev potrjeno, popravi volilnega reda pa niso naklonjeni. Če je to, naj bo, kajti takih reči bi ne rezali radi našim poslancem na rovaš.

(Klub narodnih poslancev) ima danes zvečer ob šestih sejo.

(Dr. Schrey) se misli, kakor smo slišali, odpovedati poslanstvu v deželnem zboru. Dobro, če je res! Naj bi ga posnemal še gospod Dežman, potem bi bi bilo mnogo nepotrebnih homatij v zboru konec in obravnave bi se nagleje razmotavale.

(Državni poslanec gosp. A. Obreza) je, kakor vsako leto, tudi letos podal svojim volilecem tiskano poročilo o delovanju državnega zbora. Lične knjižice bodo volileci gotovo veselili, same želiti bi bilo, da bi bila pisana v bolj navadnem jeziku, ker gosp. Obreze volileci niso ravno učenjaki ali celó jezikoslovci. To v prijazen opomin, pa brez zamere!

(Pritožbe.) Prav sitno je poslušati ljudi, ki se hodijo pritoževati za to in ono možem, o katerih mislijo, da jim bodo pomagali. Zameriti se jim pa tudi ne sme, ker vsak se zateče tje, kjer misli, da mu bo pomoč. In to ste zdaj južna in Rudolfova ali gorenjska železnica, posebno pa zadnja. Na južni železnici pretrpe ljudje, ki nemški ne znajo, po konduktterjih toliko, da ne marajo povedati. Ravno oni teden je tak surovi konduktter v Borovnici porinil gospoda iz Ljubljane v poln voz pijanih ljudi, akoravno je bilo drugje dosti prostora, in to zavoljo tega, ker je slovenski govoril. Ko se je potem pritožil videč, da je drugje bilo še dosti prostora, rekel mu je konduktter: „Hättens halt deutsch reden sollen“. Morda pomeni to, da bi bil moral pokazati kaj evenka?

Še huje pa je bilo na Rudolfovi ali gorenjski železnici, ker tu se nahaja marsikaj, česar bi človek, ki svojo vožnjo plača, ne pričakoval. Je pač še tu in tam kak konduktter, ki na postajah kliče tudi slovenska imena, vsak pa ne, ker mu tega menda železnično vodstvo ne ukazuje; videti je sploh, kakor da bi se po tej železnici vozili le Nemei, drugi narodi ne.

Pa da povemo pritožbo. Iz Dolenjskega peljal se je mož, pošten kmetič, pa ni znal nič nemški; vendar se je pripeljal srečno do Ljubljane in tu kupil si karto ali vožni list naprej do Jesenice, kjer ima prijatelja, ktere ga je hotel obiskati. V Ljubljani je dobil list in ko je sedel v voz, mu ga je konduktter tudi po navadi pravilno preščipnil. Mož se je potem peljal v gorenjsko stran brez skrbi, češ, bom že slišal, kdaj smo na Jesenicah, ker kraj mu je bil čisto neznan. Pa vozil se je in vozil, nazadnje je zaspal in — zbudil ga je konduktter v Trbižu. Konec tega je bil, da je mož moral plačati vožnjo do Trebiža in od tam nazaj do Jesenice, in to še po prizanesljivosti, ker je izgovarjal se s tem, da ne zna nemški, na celi poti pa konduktter ni nikdar klical: „Jesenice“.

Mi pristavljamo temu le to: Če se po naših železnicah ne voziš v prvem ali vsaj drugem razredu, ravnajo s tabo konduktérji kakor mesar s teleti — posebno, če nemški ne znaš. Kdor ne verjame tega, naj le poskusi, če prav ni v oguljeni kmetiški ali delavski obleki. In najhuje pri vsem tem je to, da nobena pritožba o tem nič ne pomaga; je prav tako, kakor da bi bob metal ob steno ali trkal na zaprta vrata hiši, v kateri ni nikogar doma.

Razne reči.

— Duhovske spremembe v lavantinski škofiji. Čast. gosp. Val. Kranjec je prestavljen v Šetale, čast. gosp. Jan. Wolf pa v Luče.

— Iz Maribora se nam poroča: Kakor se čuje, bo gimnazijski vodja, g. Gutscher, iz Maribora v Gradec prestavljen. Dijaki ga bodo neki pogrešali.

— Sviti cesar so dali za popravo cerkve č. oo. frančiškanov v Zagrebu 500 gl. To bo menda tista cerkev v Zagrebu, ktera je bila o potresu pred dvema leti močno poškodovana, in ki je dle časa bila razrušena, dokler je niso oo. frančiškani z milodarovi popravili, vlada v Zagrebu je obljubila lepo svoto za to cerkev, a se le obotavljala kaj dati za to, so bili redovniki sami prisiljeni popraviti cerkev, kakor so vedli in znali. Za notranjo vredbo katoliške cerkve v Gospiču so cesar dali 200 gl.

— V Petrogradu so policijskega načelnika podpolkovnika Mironoviča zaprli, ker je mlado igralko zavratno vmoril. Ta vredni policist je imel za jedno tudi zastavnicu na ime svoje priljeznice in je bil jeden najsilnejših ljudstvenih pijavk v Petrogradu.

— Turgenijev in Lassale spoznala sta se le malo pred smrtjo poslednjega prav slučajno pri obedu, kjer ju je obojin znanec družega družemu predstavil. Jedva deset minut sta se pogovarjala in že sta si bila všeč in jeden drugemu se klanjati jela. Koj na to rekel je Turgenijev, da se mu Lassale jako duhovit človek dozdeva in je odpotoval. Ko je čez nekaj o nagli smrti Lassalevi zvedel, poslal je sto frankov v Genf s prošnjo, naj se na Lassalov grob venec položi od „neznanega občudovalca“.

Telegrami „Slovenca“.

Budapešt, 3. okt. V zbornici poslancev je minister Tisza razvijal stališče vlade o hrvaških zadevah ter predlagal: Zbornica naj bi izjave vlade o dogodbah na Hrvaškem zavoljo grbov in pa zaradi tega vkrenjene naredbe odobrova sprejela, ob enem pa pooblastila vlado, da v smislu postave od l. 1868 nabite grbe pusti še dalje, namesto novih pa v prihodnje — v soglasji s postavo — obeša le grbe brez napisov. Ta predlog je bil s privoljenjem ministra Tisze vrstjen na dnevni red sobotne seje.

Beligrad, 3. okt. Novo ministerstvo: Nikola Christić predsednik in za notranje zadeve; Milan Bogielvić za unanje zadeve; dosednji minister za zgradbe, obrist Petrović, bojni minister; Pantelić za pravosodstvo (začasno za uk); obrist Protić minister za zgradbe; Aleks. Spasić denarni minister, začasno tudi za kmetijstvo. Svojeručno pismo kraljevo Pi-rošancu obžaluje zelo odstop njegov, izraža vsemu ministerstvu najtoplejšo zahvalo za izgledno delovanje, ter pravi, da domoljubnih zaslug ne bo nikdar pozabil; pravi, da je vnanja politika mi-

nisterstva bila zmiraj poštena in pravih nazorov ter je dokazovala Evropi, da je Srbija hotela biti pojim samosvojnega razvitja v miru.

Pariz, 3. okt. Španjski kralj podaril je tukajšnjim ubogim 100 frankov. — Časnik „Republique Voltaire“ naznanja, da do shoda kamore ne bode minister-ske krize.

Madrid, 3. okt. Kralj je došel sèm in bil navdušeno sprejet. Na kolodvoru so bili ministri, diplomatska skupščina, senatorji, poslanci in okoli 200.000 ljudi. Množica obsula je kraljev voz, ki je bil brez vse straže. Francoskih odličnjakov prišlo je več s črnimi trakovi, kar je napravilo ugoden vtis. Ni bilo ne Nem-čiji prijazne, ne Francoski nasprotne demonstracije. Castniki, senatorji, po-slanci podali so se v kraljevo palačo zagotoviti kralju zvestobo.

Aichner

Compendium

Juris Ecclesiastici

editio quarta

movis curis recognita et expolita.

Cena 4 gld. 80 kr., po pošti 4 gld. 95 kr.

Pole 1 do 30 so dozday izšle, konečne pole sledijo do konca tekočega leta in se bodo brezplačno dopošiljale. Dobiva se v

Katoliški bukvarni.

G. Piccoli,

homeopatičen in aleo-patičen lekar
„Pri Angelu“
v Ljubljani,
na Dunajski cesti,
priporoča p. n. občin-stvu po 10letni skušnji sledeče izborne zdravila.

Antirrheumon. najbolje zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje med vsemi dozday znanimi zdravili proti spridenju prehajalne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga napenja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vrani, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rrahitisi, plućnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščkov 70 kr. 1000 koščkov 6 gld. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju naj-boljši pripomoček proti davici (difteritis), plućnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Francova esenca je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemorjide, zlate-nico itd., ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. Steklenica 10 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (1)

Dunajska borza.

2. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 40	kr.
Srebrna	78	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	40
Papirna renta, davka prosta	92	95
Ogerska zlata renta 6%	119	30
„ „ 4%	87	15
„ „ papirna renta 5%	85	85
Kreditne akeije	160 gld. 291	60
Akeije anglo-avstr. banke	120 gld. 108	75
„ avstr.-ogerske banke	840	—
„ Länderbanks	104	75
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	640	—
„ državne železnice	319	—
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	228	40
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	103	20
„ Ferdinandove sev.	105	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 120	—
4% „ „ 1860	500	132
4% državne srečke iz l. 1864	100	167
„ „ 1864	50	166
Kreditne srečke	100	168
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
London	119	80
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	69
Francoski napoleond.	9	50
Nemške marke	58	70

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odlično najbolje zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živ-cih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoje-čim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvpešno rabili. Ko je pa bolezni čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protin-ski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši bla-gorodnosti pa izrekam najpristrčnišo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(1) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izberno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokon-čanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 stekle-nica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabas-sanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoje s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoje.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.